

Türkiye’de Sosyal Güvenlik Harcamaları ile Ekonomik Büyüme Arasındaki İlişki: Eşbütünleşme Analizi ve Granger Nedensellik Testi

Selcan ÜNAL*
Bilge AFŞAR**

ÖZ

Sosyal güvenlik harcamalarının ekonomik büyümeye etkisi ile ilgili literatürde iki farklı görüş bulunmaktadır. Sosyal güvenlik harcamaları bir kamu harcamasıdır. Buna bağlı olarak, klasikler sosyal güvenlik harcamalarında gerçekleşecek artışın büyümeyi negatif etkileyeceğini savunur. Keynesyenlere göre ise bu tür harcamalardaki artış büyümeyi daha da artıracaktır. Çalışmanın amacı Türkiye’de sosyal güvenlik harcamalarının ekonomik büyümeye etkisinin olup olmadığını, etkisi var ise ne yönde olduğunu bulmaktır.

Çalışmada 1975 ile 2017 dönemi arasında sosyal güvenlik harcamaları ve ekonomik büyüme arasındaki zamansal nedensellik ilişkisi incelenmektedir. Sosyal güvenlik harcamaları değişkeni olarak konsolide bütçe içerisinde sosyal güvenlik harcamalarının yüzdesel oranı verisi ve ekonomik büyüme değişkeni olarak gayrisafi yurtiçi hasılanın bir önceki yıla göre yüzdesel değişim verisi kullanılarak analiz yapılmıştır.

Çalışmada Johansen (1988), Johansen ve Juselius (1990) ve Johansen (1991) çalışmalarında yer alan Johansen eşbütünleşme testi uygulanarak modeller için uzun dönemli ilişkiler araştırılmıştır. Bu araştırma neticesinde değişkenler arasında uzun dönem eşbütünleşme ilişkisinin varlığı tespit edilmiştir. Sosyal Güvenlik Harcamalarında gerçekleşen her 1 puanlık artışın ekonomik büyümede 1.05 puan artışa sebep olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Değişkenler arasında nedensellik olup olmadığını araştırmak için Granger(1969) nedensellik testi yapılmıştır. Sosyal güvenlik harcamalarının ekonomik büyümenin nedeni olduğu fakat ekonomik büyümenin sosyal güvenlik harcamalarının nedeni olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Türkiye, Sosyal Güvenlik Harcamaları, Ekonomik Büyüme, Eşbütünleşme, Granger Nedensellik

The Relationship Between Social Security Spending and Economic Growth in Turkey: Cointegration Analysis and Granger Causality Test

ABSTRACT

This study examines the temporal causality relationship in 1975 and 2017 between social security spending and economic growth. This analysis was made using the percentage rate of social security spending in the consolidated budget as social security spending variable and the percental change of the GDP compared to the previous year as an economic growth variable.

In this paper, long-term relationships for models were examined through using the Johansen cointegration test, taking part in the works of Johansen (1988), Johansen and Juselius (1990) and Johansen (1991). The existence of a long-term cointegration relationship between the variables was confirmed by this research. It is concluded that every 1-point increase in social security spending results in a 1.05-point increase in economic growth. Granger (1969) causality test was applied to examine whether there is causality between the variables or not. It is decided that social security spending is a motive for economic growth, but economic growth is not the motive for social security spending.

Keywords: Turkey, Social Security Spending, Economic Growth, Cointegration, Granger Causality

1. Giriş

Sosyal güvenlik, toplumu oluşturan herkesi hayatı boyunca ilgilendiren en geniş kapsamlı sosyal politika aracıdır ve insanların iradesi dışında meydana gelen tehlikelerin zararlarından kurtulma garantisi olarak tarif edilebilir.

Modern sosyal güvenlik sistemlerinin iki temel kurumsal yapıları vardır. Bunlar; sosyal sigortalar ve kamu sosyal güvenlik harcamalarıdır. Son ve üçüncü ayağını ise sosyal sigortaların ve kamu sosyal güvenlik harcamalarının sağladığı garantinin üzerine çıkmak isteyenlerin bireysel veya kurumsal olarak geliştirdikleri tamamlayıcı sosyal güvenlik müesseseleri oluşturur.

* Arş. Gör., KTO Karatay Üniversitesi, selcan.unal@karatay.edu.tr

** Doç. Dr., KTO Karatay Üniversitesi, bilge.afsar@karatay.edu.tr

Makalenin Gönderim Tarihi: 22.12.2020; Makalenin Kabul Tarihi: 01.04.2021